

Sygn. akt II KK 137/16

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Ryński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 15 czerwca 2016 r.,
sprawy **A. C.**
skazanego z art. 286 § 1 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie
z dnia 28 października 2015 r., sygn. akt VI Ka 450/15
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Wołominie
z dnia 23 grudnia 2014 r., sygn. akt II K 941/13

p o s t a n o w i ł

- I. oddalić kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną;**
- II. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Wołominie z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie o sygn. akt II K 941/13 oskarżony A. C. został uznany za winnego tego, że:

- w dniu 17 grudnia 2011 r. w Z. działając wspólnie i w porozumieniu z Ł. C. i A. L. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził M. J. oraz G. G. prowadzących działalność gospodarczą pod firmą „M.” s.c. w G. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 138 744,00 zł w ten sposób, że wprowadzając wymienionych w błąd co do zamiaru wywiązania się z zawartej umowy kupna

sprzedaży folii typu Strech [...] o łącznej wadze 24000 kg pobrał od nich należność za dostarczenie tego towaru a następnie towaru tego nie dostarczył, tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności.

- w dniu 12 marca 2012 r. w M. działając wspólnie i w porozumieniu z Ł. C. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził I. P. prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą „R. w M. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 59553,65 zł w ten sposób, że wprowadzając wymienioną w błąd co do zamiaru wywiązania się z zawartej umowy kupna sprzedaży folii typu strech [...] 2,7 kg w ilości 2640 sztuk pobrał sprzedany przez I. P. towar po czym nie uiścił za niego zapłaty, tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. wymierzono oskarżonemu A. C. karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, zaś na podstawie art. 46 § 1 k.k. tytułem naprawienia wyrządzonej szkody w części zobowiązano go do zapłaty kwoty 46248 zł na rzecz pokrzywdzonych M. J. i G. G. oraz kwoty 29776,83 zł na rzecz pokrzywdzonej I. P..

Tym samym wyrokiem skazani zostali także Ł. C. oraz A. L..

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez obrońcę oskarżonego A. C. i A. L. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie wyrokiem z dnia 28 października 2015 r. w sprawie o sygn. akt VI Ka 450/15 zmienił zaskarżone orzeczenie w odniesieniu do osoby oskarżonego A. C. w ten sposób, że uchylił rozstrzygnięcie z punktu 6 wydane na podstawie art. 46 § 1 k.k.

Kasację od tego wyroku wywiódł obrońca skazanego, zarzucając orzeczeniu Sądu odwoławczego:

- rażąco obrazę prawa procesowego, która mogła mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku przez naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na nierozważeniu zarzutów apelacji dotyczących obrazu art. 5, 7 i 410 k.p.k., pomimo wynikających z materiału dowodowego wątpliwości co do okoliczności współsprawstwa w popełnieniu przez oskarżonego zarzucanych mu przestępstw;

- rażąco obrazę prawa procesowego, która mogła mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku przez naruszenie art. 437 § 1 k.p.k. polegające na

utrzymaniu w mocy wyroku wskutek nierozważenia zarzutu apelacji obrazy art. 18 § 1 k.k. i przypisanie oskarżonemu współsprawstwa, pomimo wynikających z materiału dowodowego wątpliwości co do okoliczności popełnienia przez oskarżonego zarzucanych mu przestępstw;

- rażącą obrazę prawa procesowego, która mogła mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku przez naruszenie art. 437 § 1 k.p.k. polegające na utrzymaniu w mocy wyroku wskutek nierozważenia zarzutu apelacji obrazy art. 286 § 1 k.k. i przypisanie oskarżonemu dopuszczenia się oszustwa, pomimo wynikających z materiału dowodowego wątpliwości co do okoliczności popełnienia przez oskarżonego zarzucanych mu przestępstw.

W oparciu o tak przedstawione zarzuty skarżący wniósł o uchylenie w zaskarżonej części wyroku dotyczącego skazanego A. C. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu Warszawa - Praga w Warszawie.

Prokurator Prokuratury Okręgowej w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja obrońcy skazanego A. C. okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym, w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Z lektury jej uzasadnienia wynika, że skarżący w dalszym ciągu nie aprobeuje ustaleń faktycznych Sądu I instancji, poczynionych na podstawie zeznań, głównie, pokrzywdzonych, forsuje natomiast wersje oskarżonych co do przebiegu zdarzenia, przy czym gdy idzie o wyjaśnienia A. C., wersję powstałą na bazie wyjaśnień złożonych dopiero na rozprawie.

W celu zakwestionowania ustaleń faktycznych kasacja sięgnęła po zarzuty obrazy 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. oraz art. 437 § 1 k.p.k. Przepisy te zostały jednak instrumentalnie wykorzystane, bo skarga kasacyjna nie może być oparta na zarzucie maskującym rzeczywisty zarzut błędu w ustaleniach faktycznych. Skarżący wskazuje co prawda, że obraza przepisów prawa procesowego polegała na nie odniesieniu się do podniesionych w apelacji zarzutów obrazy prawa materialnego (art. 18 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k.) oraz naruszenia art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k., jednakże ich treść i wspierająca je argumentacja zawarta w zwykłym środku odwoławczym prowadzą do wniosku, iż

ich istotą jest w rzeczywistości kwestionowanie ustaleń faktycznych. Należy jednocześnie wskazać, że przywołany w zarzutach kasacyjnych art. 437 § 1 k.p.k., który zdaniem skarżącego miał naruszyć i to w stopniu rażącym Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie, wskazuje jedynie rodzaje orzeczeń wydawanych przez sąd odwoławczy po rozpoznaniu środka odwoławczego od orzeczenia sądu pierwszej instancji. Skarżący wydaje się nie dostrzegać, że zaskarżony wyrok Sądu odwoławczego częściowo zmieniający wyrok Sądu pierwszej instancji, respektuje warunki formalne tego rodzaju orzeczenia sądu odwoławczego przewidziane w art. 437 § 1 k.p.k. W tej sytuacji podnoszenie w kasacji zarzutu naruszenia tego przepisu wydaje się nieporozumieniem, tym bardziej, że potrzebę zmiany wyroku Sądu pierwszej instancji w oznaczonym zakresie Sąd odwoławczy w sposób wystarczający wykazał w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia.

W odniesieniu do zarzutu naruszenia art. 5 § 2 k.p.k. należy zauważyć, że do obrazy zawartej w nim zasady procesowej może dojść jedynie wówczas, gdy sąd stwierdzi istnienie nie dających się usunąć wątpliwości, a mimo to nie rozstrzygnie ich na korzyść oskarżonego. Podnoszone w apelacji i kasacji wątpliwości są jedynie wątpliwościami strony i jej reprezentanta procesowego. Orzekające w sprawie sądy nie sformułowały wątpliwości, o których mowa w art. 5 § 2 k.p.k., zatem nie mogły obrazić tego przepisu. Leżące u podstaw kasacji założenie, że sądy obu instancji powinny takie wątpliwości powziąć jest w rzeczywistości podnoszeniem niedopuszczalnego przecieź w kasacji zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych. Zarzut taki, sformułowany także w kasacji, został należycie rozpoznany i uzasadniony przez Sąd Okręgowy. Nie doszło też do naruszenia art. 18 § 1 k.k. ani art. 286 § 1 k.k. W środku zaskarżenia można podnosić zarzut obrazy prawa materialnego, jeżeli nie podważa się ustaleń faktycznych. Innymi słowy, zarzut obrazy prawa materialnego może powstać tylko na bazie niekwestionowanych ustaleń – musi mieć zakotwiczenie w niespornych ustaleniach faktycznych. Zwalczanie ustaleń nie stwarza punktu zaczepienia dla zarzutu obrazy prawa materialnego, dla którego punktem wyjścia są ustalenia.

Ustalenia faktyczne Sądu I instancji są tak uporczywie podważane także przez kasację, ponieważ wymownie obrazują współsprawstwo oskarżonego. Działanie wspólnie i w porozumieniu wynika z ustalonej przez Sądy obu instancji

sekwencji zdarzeń. Rozważania Sądu odwoławczego, odpowiadające wymogowi art. 433 § 2 k.p.k. i zrelacjonowane zgodnie z dyspozycją art. 457 § 3 k.p.k. nie pozostawiają wątpliwości co do tego, że zaaprobowanie przypisania A. C. współsprawstwa przestępstwa z art. 286 § 1 k.k., nastąpiło bez naruszenia wskazanych w zarzutach przepisów. Na stronach 2-3 tego uzasadnienia Sąd ten wskazał na konkretne zachowania skazanego, nie pozostawiające najmniejszych wątpliwości co do odegranej przez niego roli w przypisanych mu przestępstwach oszustwa na szkodę spółek „M.” i „R.”. W pełni zasadnie Sąd *ad quem* podkreślił znaczenie pozytywnie ocenionych zeznań pokrzywdzonych G. G. i M. J. oraz I. P., dających wszelkie podstawy do wniosku, że to właśnie A. C. podejmował w tym zakresie „kluczowe decyzje”. Nie bez znaczenia w kontekście odpowiedzialności A. C. w ramach współsprawstwa z Ł. C., ustalonego na podstawie zeznań pokrzywdzonych, pozostawały również wyjaśnienia oskarżonego Ł. C., który jako właściciel firmy „H.” przyznał, że nie miał zamiaru wywiązać się z przedmiotowych umów zawartych z firmą „M.” i „R.”, chcąc wyłudzić uzyskane w ten sposób pieniądze i wykorzystać je na własne potrzeby. Oznacza, to że już w momencie zawierania poszczególnych umów przez firmę „H.” współdziałający ze sobą oskarżeni nie mieli zamiaru wywiązania się z podjętych w ten sposób zobowiązań, działając z zamiarem bezpośrednim kierunkowym w rozumieniu art. 286 § 1 k.k. Skarżący w kasacji (podobnie jak w apelacji) nie podjął nawet próby podważenia trafności przyznania zeznaniom pokrzywdzonych waloru wiarygodności, a jedynie w ten sposób możliwe byłoby sensowne wywodzenie, że A. C. nie uczestniczył w negocjacjach dotyczących współpracy z pokrzywdzonymi i z przypisanymi oszustwami nie miał nic wspólnego. Wbrew twierdzeniom skarżącego, podawanie się przez A. C. za właściciela firmy H., prowadzenie z pokrzywdzonymi właścicielami firmy „M.” rozmów na temat wykonania umowy, udział w spotkaniu z nimi w G., zaś w odniesieniu do oszustwa popełnionego na szkodę firmy „R.” negocjowanie drogą mailową warunków realizacji umowy, a następnie przesłanie zdjęcia fałszywego dowodu przelewu internetowej należności (zob. uzasadnienie SO s. 568), stanowiły wymowne elementy potwierdzające udział A. C. w dokonaniu zarzucanych mu czynów, jednocześnie wskazujące na wiarygodność zeznań pokrzywdzonych.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy uznał zarzuty skarżącego za bezzasadne w stopniu oczywistym i w konsekwencji orzekł, jak w części dyspozytywnej postanowienia (art. 535 § 3 k.p.k.), obciążając skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego (art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.).